

Viite VARELY/2506/2023

Aihe Pori, Valtatie 2 parantaminen Porin keskustan kohdalla, YVA-ohjelma

Varsinais-Suomen ELY-keskus on pyytänyt Satakunnan Museolta lausuntoa koskien Valtatie 2:n parantamiseen Porin keskustan kohdalla liittyvää ympäristövaikutusten arviointiohjelmaa.

Valtatie 2:n liikennemäärä on YVA-ohjelman mukaan edellyttänyt jo pitkään 2+2 kaistaista ratkaisua. Hankkeen tavoitteena on lisäksi parantaa liikenneturvallisuutta ja liikenteen sujuvuutta. Hankkeen taustalla on vuonna 2022 laadittu tiesuunnitelma, joten hanke poikkeaa normaalista YVA-menettelystä. Lisäksi hanke sijoittuu tiiviisti rakennetulle asemakaavoitetulle kaupunkialueelle. Selostuksen mukaan tuore tiesuunnitelma tarjoaa arvokasta tietoa YVA-vaiheen vaikutusten arviointiin, mutta se ei sido YVA-menettelyn sisältöä. YVA-ohjelmassa on tarkoitus ottaa tiesuunnitelmasta askel laajempaan liikenneratkaisujen kokonaisuuden arviointiin ja vertailuun ja samalla tarkentaen yksityiskohtaista vaikutusten arviointia YVA-vaatimusten näkökulmasta.

Hankkeessa suunnitellaan VT 2:n parantamista keskustan kohdalla välillä Korven eritasoliittymä – Tiilimäen eritasoliittymä. Valtatieosuuden pituus on noin 5 kilometriä. YVA-menettelyssä tarkastellaan seuraavia toteutusvaihtoehtoja:

VE 0+: Tiesuunnitelmaan perustuva ratkaisu, jossa vältetään hukkarakentamista ja joka on realistinen toteuttamisen kannalta. Valtatie säilyy nykyisellään kaksikaistaisena tienä, Suntinajan silta toteutetaan, valtatie alirakennetaan uusi katuysteys Tikkulan ja Eteläväylän kiertoliittymien välille ja nykyistä Tikkulan suuntaisliittymää parannetaan, Tiilimäen liittymisramppeja pidennetään, jalankulku- ja pyöräilyteitä parannetaan ja lisätään meluntorjuntaa.

VE 1: tiesuunnitelman (2022) mukainen ratkaisu. Valtatie nelikaistaistetaan kaksiajorataiseksi tieksi Tiilimäen ja Korven eritasoliittymien välillä tarvittavine katu- ja liittymäjärjestelyineen, jalankulku- ja pyöräilyteitä parannetaan, tehdään pohjavesisuojuuksia ja lisätään meluntorjuntaa.

VE 0 on muodostettu vertailutilanteeksi valtatie 2 toimenpiteille, mikäli hanketta

tai sen vaihtoehtoja ei toteuteta. Vaikutusten arvioinnissa huomioidaan liikenne-ennusteen vaikutus vaihtoehtoon.

Hankealue ei sijoitu suoran mihinkään todettuun valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään arvoalueeseen. Hankealueella VT 2 joko rajautuu tai sen vaikutusalueella on monia eri kaavatasoilla osoitettuja valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä arvoalueita ja paikallisesti merkittäviä kokonaisuuksia sekä yksittäiskohteita. Lisäksi Porin kansallinen kaupunkipuisto muodostaa hankealueen viher- ja virkistysalueista muodostuvan rungon.

Satakunnan Museon rakennustutkija on osallistunut viranomaisten muodostaneen hankeryhmän kokouksiin.

Satakunnan Museon kannanotto

Satakunnan Museo näkee, että hankkeen vaikutusalueella olevat kulttuuriympäristöt, arvokkaat yksittäiset kohteet sekä arvokkaat maisema-alueet on huomioitu selostuksessa kiitettävästi ja selkeästi. Selostuksen perusteella hankkeen vaikutuksia tullaan arvioimaan kattavasti.

Satakunnan Museo pitää YVA-ohjelmassa esitettyä vaikutusten arviointia maisemaan sekä kulttuuriympäristöön lähtökohtaisesti oikeanlaisena ja riittävänä. Museo kuitenkin huomauttaa, että vaikka hanke ei suoraan sijoitu mihinkään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön, maisema-alueelle tai Porin kansallisen kaupunkipuiston alueelle, se joko rajautuu tai sen vaikutusalueelle sijoittuu kuitenkin lukuisia arvoalueita. Etenkin melunsuojausratkaisulla saattaa olla puhtaasti maisemallisten vaikutusten lisäksi huomattavakin vaikutus siihen, miten nämä arvokkaat alueet koetaan. Lisäksi museo haluaa huomauttaa, että hankealueen vaikutusalueelle sijoittuu lähtökohtaisesti paikallisesti merkittäviä aluekokonaisuuksia, joissa kaavatilanne ei ole välttämättä ajantasainen ja näillä alueilla ei ole toteutettu esimerkiksi kaavan lähtötiedoiksi toteutettuja rakennusinventointeja. Tällaisena hankkeen vaikutusalueella olevana alueena voidaan mainita mm. Käppärän 1950-luvulta lähtien rakentunut moderni, kaupunkikuvallisesti merkittävä ja kauas erottuva asuinaluekokonaisuus. Museo pitää tärkeänä, että vaikutuksia arvioidaan hankealueella kattavasti asutukseen nähden myös todettujen arvoalueiden ulkopuolella.

YVA-menettelyn yhteydessä vaikutusten arvioinnin kannalta tärkeän havainnemateriaalin kattavuuteen ja laatuun tulee kiinnittää huomiota suhteessa vaikutusalueella sijaitseviin kulttuuriympäristöihin ja maisema-alueisiin sekä muuhun asutukseen nähden.

Satakunnan Museo on jo aikaisemmin todennut, että hankkeella ei tule olemaan vaikutuksia arkeologiseen kulttuuriperintöön.

Satakunnan Museolla ei ole oman toimialansa puitteissa muuta huomautettavaa YVA-ohjelmasta.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja Johanna Jakomaa

Tutkija Olli Joukio

Tiedoksi

Varsinais-Suomen ELY-keskus/Päivi Valkama
Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy, Anne Savola
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä